

Roční zpráva o činnosti vědecké společnosti **Jazykovědné sdružení České republiky** za rok 2023

ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPOLEČNOSTI

Předseda společnosti	prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.
Počet členů	252
Členský příspěvek	200 Kč
Členský příspěvek redukováný	120 Kč
WWW stránky	http://jazykovednesdruzeni.cz
WWW stránky v anglickém jazyce	http://jazykovednesdruzeni.cz
Knihovna	NE
Bulletin alespoň 1x ročně	ANO
Bulletin častěji 1x ročně	ANO

Kontakt

Jazykovědné sdružení České republiky
Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.
Letenská 4
118 51 Praha 1

Předseda společnosti

prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.
Ústav českého jazyka a teorie komunikace, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
nám. Jana Palacha 2
116 38 Praha 1

Telefon	221 619 217
E-mail	petr.mares@ff.cuni.cz

PŘEHLED VÝSTUPŮ

• Publikační činnost

Časopis národní

1. Jazykovědné aktuality

Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**,
Jazyky: **český, anglický**, Počet čísel: **2**, Recenzováno: **ANO**, ISSN: **1212 - 5326**,
WWW: <https://www.jazykovednesdruzeni.cz/aktuality/>, Pobočka: **Praha**

Časopis přináší vědecké články z oblasti lingvistiky, recenze, zprávy o konferencích a informace o činnosti Jazykovědného sdružení ČR. Tematická čísla bývají věnována mimo jiné seminářům pořádaným JS ČR. Příspěvky procházejí anonymním recenzním řízením. V tomto roce vyšlo také supplement: *Kontext, komunikace, dialog*.

Jiné publikace a webové stránky

1. Kopřivová, M.: Webová stránka Jazykovědného sdružení ČR

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Forma: **www stránka**, Jazyky: **český, slovenský**, WWW: <http://www.jazykovednesdruzeni.cz>

2. Kopřivová, M.: Youtube kanál Jazykovědného sdružení ČR

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Forma: **www stránka**, Jazyky: **český, slovenský**, WWW: <https://www.youtube.com/@jazykovednesdruzenicr759>

3. Jílková, L.: Facebookový profil Jazykovědného sdružení ČR

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Forma: **www stránka**, Jazyky: **český**, WWW: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100034671021956>, Pobočka: **Praha**

4. Truhlářová, O.: Facebookový profil Jazykovědného sdružení ČR, pobočka Brno

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Forma: **www stránka**, Jazyky: **český**, WWW: <https://www.facebook.com/js.brno>, Pobočka: **Brno**

● Konference a semináře

Konference, kongres (50 a více účastníků) mezinárodní

1. Bednaříková, B.; Kopečková, M.; Koudelíková, T.; Lapúníková, M.; Lavička, D.; Maleňáková, Z.; Mánek, J.; Mostova, Y.; Nováková, E.; Poláchová, P.; Wenzel, J.: (Ne)rozumitelný svět. 24. mezinárodní setkání mladých lingvistů

Podíl: **vedlejší**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Olomouc**, Doba konání: **15.-16. května 2023**, Jazyky: **český, slovenský, anglický**, Celkový počet příspěvků: **37**, Počet slovenských příspěvků: **2**, Počet zahraničních příspěvků: **7**, Celkový počet všech účastníků: **79**, Počet všech aktivních účastníků: **40**, Počet všech slovenských účastníků: **2**, Počet aktivních slovenských účastníků: **2**, Počet všech zahraničních účastníků (mimo SR): **8**, Počet aktivních zahraničních účastníků (mimo SR): **7**, WWW: <http://mladilingviste.upol.cz/>, Pobočka: **Olomouc**
Plenární přednáška: Laura A. Janda (UiT The Arctic University of Norway): Skrytý význam pádů v projevech Putina

V rámci konference byly uspořádány také 4 workshopy:

Diachronní workshop (Robert Dittmann, FF UK),

Linguistic creativity (Jiří Mánek, FF UP),

Jazyky zevnitř a zvenčí (David Lavička a Kateřina Žvaková, FF UP),

The Gender Algorithms: Understanding the role of AI in Reinforcing Stereotypes (Yuliia Mostova, FF UP).

Seminář, workshop (pod 50 účastníků) česko-slovenský

1. Šmejkalová, M.; Chocholová, B.: Slovensko-české a česko-slovenské jazykové a jazykovědné vztahy: 30 let poté

Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha + on-line**, Doba konání: **23. listopadu 2023**, Jazyky: **český, slovenský**, Celkový počet příspěvků: **7**, Počet slovenských příspěvků: **3**, Celkový počet všech účastníků: **32**, Počet všech aktivních účastníků: **9**, Počet všech slovenských účastníků: **9**, Počet aktivních slovenských účastníků: **5**, WWW: <https://www.jazykovednesdruzeni.cz/seminar-js-cr-praha-23-11-2023/>, Pobočka: **Praha**

M. Šmejkalová: Slovensko-české a česko-slovenské inspirace ve vývoji lingvistiky

G. Múcsková: České reflexie vo vývine slovenskej lingvistiky

M. Sloboda: Mimoprávní regulace užívání slovenštiny v české společnosti

A. Jarošová, B. Chocholová: Staronové výzvy výkladovej lexikografie v slovensko-českom kontexte

M. Lišková, M. Šemelík: Společně i zvlášť – ASSC a SSSJ na cestě za svými uživateli

R. Garabík: Česko-slovenská a slovensko-česká synergia v korpusových a lexikografických projektech

M. Křen: Systematické korpusové mapování jazyka jako služba odborné veřejnosti

Seminář, workshop (pod 50 účastníků) národní

1. Niševa, B.; Vašíček, M.: Zasedání Lexikologicko-lexikografické sekce

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha + on-line**, Doba konání: **25. května 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **4**, Celkový počet všech účastníků: **28**, Počet všech aktivních účastníků: **6**, WWW: <https://www.jazykovednesdruzeni.cz/lexikograficka-sekce-js/>, Pobočka: **Praha**

• Pořádané akce

Přednáška

1. Beneš, M.; Bermel, N.: Variantnost a defektivita české morfologie: vybrané příklady

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha + on-line**, Doba konání: **27. dubna 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **14**, Pobočka: **Praha**

V přednáška byl nejprve stručně představen projekt *Feast and Famine*, který se zabývá variantností a defektivitou na morfologické rovině jazyka: Jde o společný projekt osmi institucí z pěti evropských zemí, vedený z britského Sheffieldu. Za výhodu považujeme šířku flektivních jazyků zkoumaných v projektu (češtinu, chorvatštinu, ruštinu, finštinu, estonštinu a běloruštinu) a pestrost metod, které aplikujeme (experimentální práci s dětmi i dospělými, korpusové metody, počítačové modely, klasický dialektologický sběr dat). První část přednášky byla věnována variantnosti: Zabývala se tím, jak se liší systémově založený popis variantnosti nominativu plurálu životných maskulin 1) v českých mluvnicích (úroveň obecných pravidel) a 2) a v Internetové jazykové příručce (úroveň více než 3000 jednotlivých lexémů) od distribuce příslušných variant v současném psaném jazyce. Jelikož se ukazuje, že popis není s touto distribucí v dokonalém souladu, zaměřila se dále první část příspěvku na to, proč a jak v korpusech zjištěný stav prezentovat laickým uživatelům prostřednictvím Internetové jazykové příručky a jaké důsledky (resp. překážky) z takové prezentace můžou plynout pro jazykověkulturní a školskou praxi. Druhá část přednášky byla věnována defektivitě: V ní se zabýváme otázkou, jak identifikovat a popsat místa (pády, buňky) v českých flektivních paradigmatech, kterým se čeští mluvčí většinou vyhýbají, aniž by tomu příručky věnovaly pozornost. Konfrontujeme obvyklý popis v příručkách s korpusovými daty a výsledky empirického výzkumu jazykového chování uživatelů jazyka, abychom dospěli k závěrům o tom, jak o podobných místech efektivně mluvit a jak je zachycovat v normativních popisech jazyka.

2. Seržant, I. A.: Argument flagging across Slavic: areal and diachronic trends

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Brno + on-line**, Doba konání: **15. listopadu 2023**, Jazyky: **anglický, český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **11**, Pobočka: **Brno**
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=280956441598137&set=a.109291562097960>

3. Kosta, P.: Konverzační analýza (se zaměřením na sémantický a pragmatický rozbor mluveného jazyka – částice)

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Olomouc**, Doba konání: **17. března 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **23**, Pobočka: **Olomouc**

4. Cinkrautová, K.: Akademický slovník současné češtiny

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha + on-line**, Doba konání: **15. listopadu 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **25**, Pobočka: **Praha**
Přednáška v rámci Lexikologicko-lexikografické sekce JS ČR.

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=999610831204608&set=a.737107980788229>

5. Jelínek, J.: Autorská slova a jejich utváření v původní a překladové fantastické literatuře

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Hradec Králové**, Doba konání: **23. listopadu 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **35**, Pobočka: **Hradec Králové**

Přednáška byla věnována analýze autorských slov, se kterými se lze setkat v původní české i překladové fantastické literatuře. Pozornost byla přitom upřena na akt nápodoby procesů v přirozeném jazyce ze strany autora či překladatele na základě jeho vlastního porozumění lexikálnímu systému. Přestože je autor původních textů teoreticky kreativně neomezen, přednáška ukázala, že i při tvorbě okazionalismů podléhá konvencím žánru, které jsou do značné míry ovlivňovány překladovou literaturou, a tudíž kladou větší důraz na angličtinou inspirovanou kompozici na úkor derivace. Představeny byly také jevy specifické pro danou oblast – zejména využívání prefixu „ne-“ ve významu složitějším než prostá negace a konkurence analogicky utvořených slov, jež v různých dílech nabývají odlišných významů.

6. Bauko, J.: Bilingválna onymická krajina južného Slovenska

Počet výstupů: **1**, Podíl: **hlavní**, Význam: **vysoký**, Dosah: **česko-slovenský**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ostrava**, Doba konání: **21. února 2023**, Jazyky: **slovenský, český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **20**, Pobočka: **Ostrava**

7. Kosta, P.: Biolingvistika a psycholingvistika (se zaměřením na afázie)

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Olomouc**, Doba konání: **16. března 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **25**, Pobočka: **Olomouc**

8. Šimečková, M.: Cesty k uchování, dokumentaci a prezentaci nářečí českého jazyka ve 21. století

Počet výstupů: **1**, Podíl: **hlavní**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ostrava**, Doba konání: **6. října 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **30**, Pobočka: **Ostrava**

9. Čižmárová, L.: Česko(,) nebo Česká republika aneb Jak se jmenuje naše vlast

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **13. dubna 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **17**, Pobočka: **Praha**

Přednáška pojednává o historii a současném stavu používání jmen naší vlasti a jejich cizojazyčných ekvivalentů. Vysvětlovala, proč politická a geografická jména nejsou libovolně zaměnitelná, a popisovala peripetie spjaté zejména s krátkým geografickým jménem Československo a Česko, u jména Česko rovněž s jeho cizojazyčnými ekvivalenty, především s anglickým Czechia.

10. Hradilová, D.: Čeština jako cizí a druhý jazyk v kontextu kurikulárních dokumentů

Počet výstupů: **1**, Podíl: **hlavní**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ostrava**, Doba konání: **14. listopadu 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **30**, Pobočka: **Ostrava**

11. Hrdlička, M.: Čeština jako jazyk nemateřský

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ústí nad Labem**, Doba konání: **22. dubna 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **18**, Pobočka: **Ústí nad Labem**

12. Nekvapil, J.: Funkční diferenciací pravopisu

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **19. října 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **18**, Pobočka: **Praha**

Český pravopis – jeho užívání i jeho soustava – jsou často předmětem jazykového managementu (pravopis poutá pozornost, ať už na úrovni jednotlivců či institucí, a negativní hodnocení konkrétních pravopisných jevů či jejich souborů stimuluje nejen konkrétní situační úpravy, ale i specifická systémová opatření). Tato přednáška je založena na několika dílčích pozorováních, ale chce rovněž přispět k takovému způsobu uvažování o českém pravopise, které by navazovalo na myšlenky pražské školy o funkční diferenciaci spisovného jazyka. Moje teze je, že podobně jako už dlouho uznáváme to, že spisovný jazyk není žádný monolit platný za všech komunikačních okolností, tak také pravopis vykazuje určitou míru variantnosti podle jednotlivých funkčních domén, jazyků či stylů.

13. Janečka, M.: Gestikulace v projevech afatiků: jak funguje a co znamená?

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Hradec Králové**, Doba konání: **11. října 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **25**, Pobočka: **Hradec Králové**

14. Zikánová, Š.: Individuální porozumění jazyku jako výzva pro počítačovou lingvistiku

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **2. listopadu 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **20**, Pobočka: **Praha**

V současné době jsme svědky prudkého nárůstu množství dostupných digitálních jazykových zdrojů, jejichž značkování se zaměřuje na nejrůznější jazykové jevy (lemmatizace, morfologie, syntax, pojmenované entity, typy chyb, rétorická struktura textu ad.). I když se část značkovacích procesů provádí automaticky, je podstatnou složkou značkování také interpretace prováděná lidmi, např. pro kontrolu automatických procesů.

Při vytváření ručního značkování bylo dosud v počítačové lingvistice obvyklé usilovat o tzv. zlatý standard, tedy vytvořit na základě několika variant značkování od více lidí jeden značkovací koncept, který je vnímán jako základní. Tento zlatý standard pak slouží jako referenční data pro další zpracování textů. Jednota ve značkování (tzv. míra mezianotátorské shody) se také pojímá jako odraz kvality dat – čím více se anotátoři shodují, tím se značkování považuje za lepší.

V konkrétních značkovacích úkolech zejména na vyšších jazykových rovinách se však čím dál častěji ukazuje, že je obtížné dosáhnout vysoké míry mezianotátorské shody. Jednou z příčin těchto obtíží je individuální porozumění jazyku u jednotlivých anotátorů. Variabilita možných – a plně oprávněných – interpretací znesnadňuje stanovení zlatého standardu, což má podstatné metodologické důsledky pro

řadu úkolů počítačové lingvistiky. Otevírá se tu prostor pro přehodnocení konceptu standardních dat; důležité impulsy pro počítačovou lingvistiku v tomto kontextu pak přináší psycholingvistika.

15. Pavlica, K.: Jak s respektem mluvit o queer lidech

Počet výstupů: **1**, Podíl: **hlavní**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ostrava**, Doba konání: **20. března 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **20**, Pobočka: **Ostrava**

16. Zeman, J.: Jazykový problém v komunikaci mládeže

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **16. února 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **25**, Pobočka: **Praha**

Přednáška se zabývala tím, jak čeští středoškoláci v soukromých rozhovorech tematizují jazykové problémy, a popisovala, jak tyto rozhovory odrážejí jejich prožívání skutečnosti a jak toto prožívání jazykově ztvárňují. V první části přednášky byla popsána tematická a sekvenční výstavba rozhovorů a byly charakterizovány některé výrazové prostředky pro tento typ rozhovorů typické. Přednáška dále objasňovala, jak mluvčí jazykový problém identifikují, hodnotí a překonávají. Druhá část příspěvku se zabývala metodologickými problémy, které analýza těchto rozhovorů doprovází. Lingvisté mohou obdobné rozhovory využít při zjišťování, co mluvčí chápou jako jazykový problém a jeho příčiny.

17. Bartoň, J.: K fenoménu „parafrázování“ v moderním českém biblickém překladu

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Brno**, Doba konání: **6. prosince 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **8**, Pobočka: **Brno**

18. Březina, M.: Klitické chování auxiliáru préterita v Žaltáři wittenberském: vliv latiny a jiné faktory

Počet výstupů: **1**, Podíl: **hlavní**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ostrava**, Doba konání: **15. prosince 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **30**, Pobočka: **Ostrava**

19. Kuldánová, P.; Hebal-Jezierska, M.; Petráš, P.: Komparativní popis české, slovenské a polské výslovnosti

Počet výstupů: **1**, Podíl: **hlavní**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ostrava**, Doba konání: **25. dubna 2023**, Jazyky: **český, slovenský, polský**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **50**, Pobočka: **Ostrava**

20. Kulich, K.: Koncept praktické mluvnice češtiny

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ústí nad Labem**, Doba konání: **25. října 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **20**, Pobočka: **Ústí nad Labem**

21. Zeman, J.: Konvence a kreativita v polooficiální komunikaci

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Hradec Králové**, Doba konání: **26. dubna 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **30**, Pobočka: **Hradec Králové**

Pojmy konvence a kreativita patří k základním lingvistickým termínům. Přednáška upozorňuje na některé obtíže, které doprovázejí jejich popis při jedné polooficiální komunikační situaci, nákupu jízdenky u řidiče autobusu. Tato interakce má ustálenou (konvenční) strukturu: žádost cestujícího a řidičova preferovaná reakce (vyhovění žádosti). Zákazníková replika má informační funkci a vyvolává další sled reakcí: řidič vydá jízdenku, inkasuje příslušný finanční obnos a předá cestujícímu jízdenku. Rozhovory však obsahují také části, které kreativním způsobem – často humorně – základní strukturu doplňují a posilují neformální kontakt mezi komunikanty.

22. Tölgyesi, T.: Maďarská přejatá slova v češtině a němčině

Počet výstupů: **1**, Podíl: **hlavní**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ostrava**, Doba konání: **27. října 2023**, Jazyky: **český, německý, jiný**, Poznámka k jazykům: **maďarština**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **30**, Pobočka: **Ostrava**

23. Homolková, K.: Nejen o komunikaci dětí s Downovým syndromem

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **České Budějovice**, Doba konání: **24. března 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **15**, Pobočka: **České Budějovice**

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=878189980013361&set=a.737107980788229>

24. Artemov, A.: Od historického označení sídel ke geografické a správní nomenklatuře ve slovanských jazycích

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **České Budějovice**, Doba konání: **5. dubna 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **15**, Pobočka: **České Budějovice**

25. Škodová, S.: Pseudo-koordinace v češtině na příkladu sloves sebrat se a, jít a

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **11. května 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **25**, Pobočka: **Praha**

Přednáška představila syntaktické chování (formální i sémantické) sloves "sebrat se" a "jít" v konstrukcích typu (sebrat se/jít)V1aV2, ve kterých koordinační forma disponuje některými subordinačními rysy. Výsledná konstrukce proto nemůže být charakterizována jako čistě koordinační, či subordinační a v současné jazykovědě se o ní pojednává jako o konstrukci pseudo-koordinační. Porovnány byly prototypické (ProCoor) a pseudo-koordinační (PseCoor) konstrukce, které sdílejí binární koordinační strukturu s koordinátorem "a". Hlavním tvrzením je, že ačkoliv tyto dva typy koordinace sdílejí totožnou povrchovou strukturu, nereprezentují totožný koordinační jev a je nezbytné je od sebe odlišovat.

26. Bartůněk, M.: Regiony v průřezu geografie a onomastiky

Počet výstupů: **1**, Podíl: **hlavní**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ostrava**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **20**, Pobočka: **Ostrava**

27. Borek, M.: Russkij sintaksis po-drugomu. O kommunikativnoj grammatike G. A. Zolotovoj

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Brno**, Doba konání: **11. května 2023**, Jazyky: **ruský**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **13**, Pobočka: **Brno**

<https://www.facebook.com/photo?fbid=899474071218285&set=a.737107980788229>

28. Válková, A.; Kolářová, I.; Sokolová, A.: SLAN: slovtvorný analyzátor pro výuku češtiny pro cizince

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Brno**, Doba konání: **29. března 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **10**, Pobočka: **Brno**

https://www.facebook.com/photo/?fbid=122587494101700&set=a.109291562097960&locale=cs_CZ

29. Šipka, D.: Slavic lexicography in Non-Slavic countries: a first person account

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha + on-line**, Doba konání: **8. prosince 2023**, Jazyky: **anglický, český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **10**, Pobočka: **Praha**

Přednáška v rámci Lexikologicko-lexikografické sekce JS ČR.

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=1008357146996643&set=a.737107980788229>

30. Starý Kořánová, I.: Slovesný vid a jeho souvislosti

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **16. března 2023**, Jazyky: **český**, Počet návštěvníků: **21**, Pobočka: **Praha**

Přednáška představila alternativní pohled na kategorii vidu v současné češtině. Východiskem je rozlišení dějových a stavových událostí. Ukázala, že samotná slovesná forma k vyjádření vidu nestačí, ale že je důležité brát v úvahu širší kontext a sledovat vztahy mezi videm, časem a modalitou. Teorie byla ilustrována analýzami korpusového materiálu. Představený přístup může mít užitečné praktické aplikace: jednak při výuce češtiny jako cizího jazyka, jednak při lexikologickém popisu slovesných významů.

31. Vondráček, M.: Slovnědruhové kontinuum

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **7. prosince 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **15**, Pobočka: **Praha**

Slovnědruhové kategorie můžeme chápat jako více či méně užitečný nástroj popisu jazyka; nebo je můžeme považovat za výraz imanentních rysů jednotek jazyka a řeči, plynoucích z podstaty jazyka či ze souvztažných kognitivních struktur. Může nám být bližší kreacionistický či evolucionistický pohled na jazyk, což s předchozím může i nemusí souviset. Tak či onak zjišťujeme, že hranice těchto kategorií jsou neostře – a že povzrost, mírnost, plynulost kategoriálních přechodů je přirozenému jazyku vlastní. Přednáška nastíní, jak centrum a periferii slovního druhu, a zejména pásma na pomezí více slovních druhů, vnímám jako gramatik a jak leckdy svízelně je prožívám jako lexikograf, obojí zároveň pak jako pedagog.

32. Ovsjannikova, M.: The history of transitive impersonal verbs in Russian: znobit', osenit' and others

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Brno + on-line**, Doba konání: **15. listopadu 2023**, Jazyky: **anglický, ruský**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **14**, Pobočka: **Brno**
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=280956441598137&set=a.109291562097960>

33. Čajka, F.: Tzv. Modlitebník jaroslavský

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ústí nad Labem**, Doba konání: **22. března 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **15**, Pobočka: **Ústí nad Labem**

34. Kolářová, V.: Valence českých deverbálních a deadjektivních substantiv a její zachycení ve valenčním slovníku NomVallex

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **30. března 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **35**, Pobočka: **Praha**

Česká deverbální a deadjektivní abstraktní substantiva sdílejí řadu valenčních vlastností, zásadně se ale liší v tom, zda jejich valenční struktury připouštějí aktivní i pasivní interpretaci, nebo pouze jednu z nich. V přednášce se zaměřím na substantiva přímo nebo nepřímo odvozená ze sloves, konkrétně na deverbální substantiva (např. vnímání, přesvědčování) a substantiva odvozená z různých typů deverbálních adjektiv (např. vnímavost, vnímatelnost, přesvědčenost, přesvědčitelnost, přesvědčivost). Na základě dat z valenčního slovníku NomVallex představím valenční chování charakteristické pro jednotlivé slovtvorné typy zkoumaných substantiv a doložím, že zatímco valenční struktury některých deverbálních substantiv lze spojovat jak s aktivní větnou strukturou základových sloves (např. pacientovoACT vnímání vysokého zvukuPAT, politikovoACT přesvědčování voličůADDR), tak s jejich pasivní dialezi (např. vnímání vysokého zvukuPAT pacientemACT, přesvědčování voličůADDR politikemACT), deadjektivní substantiva přebírají buď aktivní, nebo pasivní perspektivu svých základových adjektiv, a to zpravidla v závislosti na konkrétním slovtvorném typu, který reprezentují (srov. pacientovoACT vnímavost k vysokému zvukuPAT, vnímatelnost vysokého zvukuPAT pacientemACT, přesvědčenost voličůACT o správnostiPAT jejich volby, přesvědčitelnost voličůADDR, přesvědčivost politikaACT).

35. Homolková, K.: Vybrané aspekty osvojování jazyka dětmi s Downovým syndromem

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **2. března 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **15**, Pobočka: **Praha**

Přednáška se zabývala specifiky osvojování jazyka dětmi s Downovým syndromem a představila např. následující témata: Uplatňují se u této skupiny dětí shodné teoretické přístupy k osvojování jazyka jako u dětí, které se vyvíjejí typicky? Jaký je v raném vývoji jazyka a komunikace vztah verbálních a neverbálních prostředků? Je možné, aby děti s intelektovým postižením vyrůstaly v bilingvním prostředí? Stranou nezůstaly ani otázky etické.

36. Janečka, M.: Výzkum gest v lingvistické afaziologii

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ústí nad Labem**, Doba konání: **16. května 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **15**, Pobočka: **Ústí nad Labem**

37. Březinová, K.: Výzkum stereotypů vlastních jmen

Počet výstupů: **1**, Podíl: **hlavní**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Ostrava**, Doba konání: **25. dubna 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **30**, Pobočka: **Ostrava**

38. Nejedlý, P.: „Na hrob prej ať mu daj tu trumpetu“ (Dvě sondy do textové výstavby lidových zpěvů)

Počet výstupů: **1**, Podíl: **plný (100%)**, Význam: **vysoký**, Dosah: **český - národní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Praha**, Doba konání: **5. října 2023**, Jazyky: **český**, Počet příspěvků: **1**, Počet návštěvníků: **21**, Pobočka: **Praha**

Ve folklorním prostředí vedle sebe existují lidové a pololidové písně. Navzájem se částečně odlišují, ale zároveň oba typy funkčně stojí v (tu větším, tu menším) protikladu k literární tvorbě. Povšimneme si svébytné povahy komunikačních subjektů v těchto písních a poté se zaměříme na jazykovou tvořivost písní zaujímajících místo na pomezí folklorní a kramářské produkce.

Soutěž

1. Solomon, K.; Vrajová, J.; Jílková, L.: Student a věda - lingvistika, 12. ročník celostátní soutěže

Počet výstupů: **1**, Podíl: **vedlejší**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Olomouc**, Doba konání: **15. května 2023**, Jazyky: **český, anglický**, Počet účastníků: **9**, WWW: https://docs.google.com/document/d/1w1tOigTD8NIMXtpL_Q0fDCFerwxV68CihmzNEfZjcCg/edit, Pobočka: **Olomouc**

2. Student a věda - lingvistika, 30. ročník fakultního kola studentské soutěže

Počet výstupů: **1**, Podíl: **vedlejší**, Význam: **vysoký**, Dosah: **mezinárodní**, Náplň: **odborná**, Místo konání: **Olomouc**, Doba konání: **4. května 2023**, Jazyky: **český, anglický**, Počet účastníků: **25**, Pobočka: **Olomouc**

• Aktivity podpořené AV ČR

Projekty (činnost společností) podpořené AV ČR

1. Mareš, P., Hoffmannová, J., Petkevič, V.: Přednášková a konferenční činnost

Zpráva o realizaci: **Hlavní činností Jazykovědného sdružení ČR je pořádání přednášek, seminářů a odborných setkání, která se konají v pobočkách JS ČR po celé republice. Pražská pobočka JS koná každoročně seminář s několika přednáškami na vybrané téma. JS je spoluorganizátorem olomouckého Mezinárodního setkání mladých lingvistů. Náklady na výše uvedenou činnost zahrnovaly především pronájem sálů, kancelářské potřeby a organizační činnost.**, Splnění cíle: **V roce 2023 Jazykovědné sdružení ČR uspořádalo celkem 38 přednášek v 7 pobočkách (Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové). Svou činnost v letošním roce zintenzivnila Lexikologicko-lexikografická (dříve Lexikografická) sekce JS ČR, jejíž první zasedání v tomto roce mělo charakter samostatného workshopu. Jazykové sdružení ČR podpořilo také 24. Mezinárodní setkání mladých lingvistů v Olomouci s tématem (Ne)rozumitelný svět, v rámci něj byly realizovány 4 workshopy. V Praze byl organizován každoroční seminář, letos na téma Slovensko-české a česko-slovenské jazykové a jazykovědné vztahy: 30 let poté. Cíl projektu tak byl naplněn.**

WWW: <https://www.jazykovednesdruzeni.cz/zaznamy-prednasek/>;

<https://www.jazykovednesdruzeni.cz/program-podzimniho-behu-2023-praha/>

2. Lišková, M., Šemelík, M.: Publikace odborného časopisu Jazykovědné aktuality

Zpráva o realizaci: **Vydávání časopisu Jazykovědné aktuality má v historii Jazykovědného sdružení ČR dlouhou tradici. V roce 2023 vyšel již 60. ročník časopisu (r. LX). Jazykovědné aktuality vycházejí dvakrát ročně jako dvojčísla 1-2 a 3-4. Přinášejí vědecké články z oboru lingvistiky, recenze odborných publikací, zprávy o konferencích a informace o činnosti JS ČR. Časopis je otevřen také začínajícím lingvistům. Příspěvky procházejí recenzním řízením.**, Splnění cíle: **V roce 2023 vyšel již 60. ročník (r. LX), a to ve dvou dvojčíslech: číslo 1-2 (dostupné na webu https://www.jazykovednesdruzeni.cz/wp-content/uploads/2023/07/JA-1_2_23_TISK.pdf) a číslo 3-4 (https://www.jazykovednesdruzeni.cz/wp-content/uploads/2023/12/DO-TISKARNY-JA-3_4_23.pdf). Časopis přináší vědecké články z oboru lingvistiky, recenze odborných publikací, zprávy o konferencích a informace o činnosti JS ČR. Jsou zde také publikovány články začínajících lingvistů. První letošní dvojčíslo vyšlo v nákladu 300 ks, druhé v nákladu 100 ks. Časopis je veřejně dostupný na webových stránkách JS ČR, členové JS ČR jej dostávají zdarma poštou; je zasílán 30 odborným knihovnám po celé ČR. Cíl byl zcela naplněn.**, WWW: <https://www.jazykovednesdruzeni.cz/aktuality/>

V letošním roce vyšlo také supplementum časopisu: Kontext - komunikace - dialog. Vzniklo ve spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Hradec Králové, je výsledkem práce v oblasti vědy, výzkumu, tvůrčí činnosti a rozvoje UHK PdF a bylo spolufinancováno ze zdrojů určených k tomuto účelu. (https://www.jazykovednesdruzeni.cz/wp-content/uploads/2023/06/Kontext_komunikace_dialog.pdf)

==> Celkový počet výstupů: 50 <==

Roční zprávu za společnost zpracoval a za správnost odpovídá: *Karolína Skwarska*

Zprávu vygeneroval: *spol60 - 1.3.2024 8:37:03*